

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEČ« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Denar v kasi.

Ko so naši politični golosrajčniki razgnali deželni zbor, sodili smo, da je bila to tudi z njihovega stališča huda napaka, a dostavili smo, da kljub temu volilcem nasproti ne bodo prišli v zadrego, ker lahko natvezejo našemu kmetu tudi največjo budalost, in če se to stori pričo župnika, naše dobro ljudstvo ne bo dalje razmišljevalo ter bo — verjelo.

A sedaj so se vendar začele kazati zadrege. Glede denarne strani je tudi naš kmet občutljiv, posebno, če je pomoč nujno potrebna. In tukaj tudi Šuštersičevim analfabetom ne gre v glavo, da skrbi za ljudske koristi oni, ki prepreči najnujnejše podpore. Posebno na Dolenjskem se nekaj kuha.

Upravna Mirne se bo morala vsled obstrukcije ustaviti in tu zna stopiti masi naroda eklatantno pred oči, kako so skrbeli škofovi agentje za ljudske koristi. Razen tega pa nočeta parirati Elbert in slovenski dvorni svetnik ter skakati čez Šuštersičevo dreto. Človek ima občutek, kakor da bi nekaj pokalo v starem posloppju.

Torej zadrega, nastala iz obstrukcije, je že tu in bo vedno večja. Ali glede izgovorov, s katerimi se bo obstrukcija zagovarjala, nismo tem ljudskim zastopnikom delali nikake krivice, da, celo previsoko smo jih cenili. To nam je dokazal zadnji shod v Šenčurju.

Pred nekaj tedni smo čitali v »Slovencu«, da to, če se podpore od deželnega odbora ne bodo izplačale, nič ne de, »vsaj ostane denar v kasi«. Mi te narodno-gospodarske budalosti — milejšega izraza nimamo zato — nismo pisali na rovaš uredništvu »Slovenčevemu«, menili smo, da se mu je pripetila majhna nezgoda, kakršna se lahko pripeti vsakemu listu. A varali smo se. Dr. Brejc, zastopnik dobrega našega ljudstva v deželnem zboru, je v nedeljo popoldne, pri belem dnevu, »pod turnom sv. Jurija, ki je zabodel prvega liberalca«, razlagal to oslarijo našim kmetom. Mi smo dolgo časa menili, da se udeleženci tega shoda šali, ko so nam to pripovedovali, ali resnica je.

Vidiš, ti ljubi volilec iz Srednjevasi in Luž, kjer raste zavednost na vsakem zelniku, kakor praprot po

šenčurskih gozdih, približno na tistem stališču stoji tvoj deželnozborski poslanec, kakor tisti posestnik, morda si sam že srečal takega čudaka, ki ima veliko posestvo, pa eno samo kravico in nič hlapca, nekaj njiv obseje sam z najeto živino, nekaj pa jih pusti praznih, »ker je škoda denarja«. — In tako mu polagoma izgine tudi tisti »denar iz kase«, kar ga je prihranil pametnejši njegov oče. Na tistem stališču stoji ta narodno-gospodarska moč, kakor kmet, ki hrani denar v kasi, pusti pa otroke stradati in prezebati, naj tudi zbole, ali naj jih tudi ljubi Bog vzame k sebi.

In kako lepa prihodnost se nam kaže. Dr. Brejc je namreč zelo hud kandidat za deželno odborništvo in če se mu posreči postati deželni odbornik, bo konečno deželni odbor še konkurenco delal — ljudski posojilnici.

In potem se ti ljudje še zgražajo, če jim pravimo, da sistematično delajo na poneumnevanje našega dobrega ljudstva. Zgoraj omenjene bedarije ni trdil kak mežnar, ampak človek, ki ima akademične študije in vsaj eno zvezdo na svoji politični uniformi. Potolaženi bodite, vi posestniki okoli Mirne, če kaka huda ura razdere vse dosedanje naprave in v par urah uniči dosedaj vplačane vloge, nikar se ne razburjajte, pogorelci v Martinjaku, ki bi radi še letos zopet zgradili svoja poslopja — »ker deželni denar se zbira v kasi«. — In ravnotako bodite mirni vsi tisti, ki želite zdrave pitne vode záse in za živino, vsi tisti, ki bi radi popravljali ceste, mostove, sušili močvirja — v kasah deželnega odbora zlagajo na kupe zlate in srebrnjake. Ti, uboga para, plačuješ doklade v svrhu, da bi se dajale v navedene svrhe podpore, tvoji poslanci pa ti vsled svoje vrtoglave politike zabranjujejo uporabo denarja.

A vsled tega dežela ne dobi tudi tistih državnih podpor, ki so dovoljene tako, da se dajo le obenem z deželnimi podporami. Dr. Brejc pa pravi svojim šenčurskim volilcem, to nič ne de, denar ostane v kasi, in ti zavedni volilci so požrli tudi to klobaso. Rajnki vitez Strahl je završil neko svojo pušico z besedami: und ist jemand gar zu dumm, so schickt man ihn zum Gubernium. Slovensko bi se to reklo: in če je kdo tudi tako prefrigan, kakor dr. Brejc, za poslanca gorenjskih kmetijskih občin je še vedno dober!

Glede skilcanja deželnega zbora

je klub narodno-naprednih poslancev doposlal deželnemu odboru naslednjo izjavo:

Klub narodno-naprednih deželnih poslancev spoznava vsakoletno redno zborovanje deželnega zastopa za eminentno in brezpogojno potrebo dežele in prebivalstva. Z ozirom na to in dalje, ker so dosedaj nerešene vse naloge deželnega zbora za tekoče leto, pritrjuje klub nameri, sklicati čimprej zopet deželni zbor; a to samo pod pogojema:

1.) da tudi drugi stranki deželnega zbora tako, kakor klub narodnih-naprednih deželnih poslancev s to izjavo obljubita in zajamčita stvarne in mirne obravnave, izogibaje se oviranju le-teh v katerikoli obliki;

2.) da pridejo na razpravo pred vsem vsi oni predmeti, katere je imel zbor obravnavati že v zadnjem, nanaglomoma zaključenem zasedanju, kakor tudi vse one predloge, katere bi utegnil deželni odbor predložiti v novem zasedanju.

„Amerika-večerl.“

(Dopis.)

Na Dunaju se je osnovalo društvo v varstvo kmetijskih koristi. To društvo vabi na svoje shode tudi tovarnarje in industrijalce. Na teh skupnih shodih se obravnava le ameriško gospodarstvo z ozirom na naše v Evropi in zlasti v Avstriji. To so »Amerika-večeri«, na katerih govore kmetje, kakor tudi tovarnarji. Njih govori se potem obelodanijo. V kratkem podamo iz teh govorov glavne misli enega takega shoda.

Dr. Aleksander pl. Peez, provzročitelj teh večerov, zagovarja misel, da sta kmetija in industrija mejosebno odvisni in da ne moreta biti druga drugi sovražni. Evropskemu gospodarstvu pretijo velike nevarnosti, ki ne obstoje v armadah, verskih izpovedanjih ali bodisi katerikoli političnih nauk; nevarnosti obstoje v tovarih raznovrstnega blaga in tržnih listih, ki so nevarnejši, kakor vojske in drugi, dosedaj kot zlo vzeti dogodljaji. Ti nevarni tovari so ameriški. Boj je nastal

med Ameriko in staro Evropo s temi tovari in tržnimi listi, namreč boj za trg. Mlad ameriški junak igraje premeta našo staro, še napol fevdalno Evropo in nam kliče, da mora danes taisti, ki hoče živeti, tudi delati in ne samo to, ampak koristno prodati tudi svoje pridelke. Vsled tega se vodi tak boj za trg. To razmerje je že nemški gospodarski pisatelj Frid. List jako dobro označil: »Ko bi nam danes ponudila kaka druga dežela, da nam hoče za eno leto zastoj preskrbeti vse za življenje potrebno, bi vendar morali odkloniti to ponudbo. Tako darilo bi naše delavske moči omehkužilo in razdružilo, malo da ne — uničilo. Ravnotaiste moči, ki povsod stvarjajo pravo podlago držav in ki so neskončno več vredne, kakor pa pridelki enega leta.«

Dr. Peez pogleda zgodovino zadnjega stoletja in začne pri Napoleonovih vojskah. Napoleon je hotel uničiti Angleško. Med temi boji je Angleška razvila svojo velikansko silo na morju, kamor ji Napoleon ni mogel slediti, in sicer razvila je velikansko industrijo s pomočjo stroja. Angleška je postala s to industrijo bogata in mogočna. Ona je potrebovala mnogo živil za svoje delavce v tvornicah in vsled tega je postala tako velik trg za kmetijske pridelke ostale Evrope. Ko so se prometna sredstva, kakor železnice, parobrodstvo in pošta dobro razvila, je bile Anglija največja božja pot naših kmetijskih pridelkov proti severozapadu. Tudi avstrijski kmet je obiskal to božjo pot. Ta trg je tedaj nesel kmetiji druge Evrope milijarde zlatov.

Toda to lepo razmerje je prevrglo ameriško delo. Okoli leta 1880 so začeli spravljati severni Američani po organizaciji trgovine in z dosti razvitejšimi prometnimi sredstvi v svetovni promet svoje kmetijske pridelke. Vse so pošiljali v Evropo: žito vseh vrst, živo in zaklano živino, salo, maslo, svinjino, sadje i. t. d. Tako je na angleškem trgu nastal boj med Ameriko in Evropo, in Amerika je — zmagala. Od tistega časa naprej dajejo Američani angleškemu trgu dve tretjini kmetijskih pridelkov, a naši pa ne morejo tja. Naši pridelki so morali zaradi tega nazaj, preplavljali so naše trge in vrgli ceno. Tudi rusko in balkansko žito nam je

PODLISTEK.

Moji utisi na šenčurskem shodu.

Že nekaj dni se klatim po lepi Gorenjski ter uživam prijetno prostost. Zdaj sem tu zdaj tam, kamor me ravno radovednost in udobnost žene. Minolo nedeljo sem pa svojo radovednost sitil v Šenčurju.

Da je gorenjska klerikalna trnjava, to je obče znano. Zadnji šenčurski shod je pa vzbudil vsaj v meni jako veselo upanje na bodočnost. Takega protesta in upitja proti Koblarju, Brejcu in sploh proti duhovščini od strani preprostih kmetov in v takem velikem številu nisem pričakoval nikdar! Pri tem sem pa opazil, da ljudstvo mnogo čita vrlega »Gorenjca« in druge liberalne časopise, vsaj drugače si nisem mogel razlagati tistih pomenljivih medklicev, ki so tako jasno označevali značaj Toneta Koblarja in Brejčka. O Brejčevem govoru se sploh ničesar ne more reči, kajti slišal ga ni nihče in on menda sam sebe ne, tako je bilo vpitje. Proti koncu je ponavljal nekaj obrabljenih izrazov, ki jih čitaš lahko vsah dan v »Slovencu«.

Bil sem ravno pred farno cerkvijo ter opazoval neukusnega belca, ki ga jezdari bojeviti sv. Jurij, katerega je potem čez dobro uro Tone Koblar klical na pomoč proti liberalcem, in jaz stavim svojo glavo, ko bi se sv. Jurij odzval bojnemu klicu Toneta Koblarja, da bi najprej zamahnil sv. Jurij po njem — po nekdanjem grešnem liberalcu, a še bolj grešnem klerikalcu, kar prijadra cerkljanski Kos ne posebno trdnih in zanesljivih nog proti zborovališču. Mož je imel izvanredno

srečo in čast, kajti sprejel ga je sam Skalja ter mu prijateljsko stiskal desnico. Kos jo je nameril kar naravnost proti zbranemu moštvu. Jaz sem le gledal, kdaj bodo začeli kmetje prav boječe prizdigovati klobuke; to je tudi očitno vihravi Kos pričakoval, kajti gledal je nekako izzivajoče, češ, ali ne vidite, kdo da sem?! Pa zaman. Nikdo ga ni pozdravil, pač pa so ga nekako prezrljivo ogledovali. To pa je Kosa tako poparilo, da je povesil glavo ter se dalje ril med možmi.

Dr. Krek je res dobro govoril, zaradi tega smo ga tudi vsi poslušali. Med njegovim govorom so Koblar, Brejček in drugi postajali kar nervozni, kajti vedeli so, da je med poslušalci tudi nekaj takih, ki prav umevajo Krekov govor. Mož je govoril odkritosrčno in navdušeno tako, da sem se kar čudil; kajti povdarjal je dvakrat, da si želi časov, ko bode smel vsak volilec prosto voliti po svojem prepričanju in pa, da je njemu desetkrat ljubša peščica zavednih volilcev, kakor pa še toliko število volilcev, ki volijo na komando. Pri teh in več enakih stavkih je postajal Tone Koblar kar nervozen, kajti, vsaj je ravno pred dobre pol ure ponosno povdarjal Brejček, da za klerikalci stoji 36 tisoč volilcev, ki so vsak čas pripravljeni iti na besedo v boj zanje.

Jaz sem jo od zborovanja prav zadovoljno odkuril in mislim ravno tako tudi vsi naši somišljeniki. Takega odpora in ugovarjenja brez organizacije na kmetih nisem pričakoval nikdar! In vrli »Gorenjec« pa sme biti ponosen na svoj vspeh, ker sadovi ne izostanejo.

Opazovalec.

delalo škodo. Ali Američani so vedeli najti prava pota, ker so mojstri v trgovini. Se nadaljuje.

V Kranju, 6. septembra.

Poslanska zbornica se skliče — kakor so poročali te dni razni listi — dne 6. ali 7. oktobra. Eni so pa mnenja, da se vrši prva seja dne 2. oktobra.

Deželnozborske volitve bodo imeli letošnjo jesen na Štajerskem, Koroskem in na Moravskem. Povsod se vname jako hud boj proti klerikalcem, ki so pač povsod enaki.

O Beneških Slovencih je le redkokdaj kaj slišati. V zadnjem času se med njimi opaza neko gibanje. Tako so imeli ob Nedži blizu Št. Petra dne 24. avgusta lepo ljudsko veselico, na katero je prišlo jako veliko ljudstva.

Hudi izgredi v Zagrebu. Nek srbski list «Srbobran» je bil prinesel članek, jako ostro pisan proti Hrvatom. Razžaljeni Hrvati so najprej naskočili uredništvo «Srbobrana», potem so se vzdignili sploh proti Srbom. Izgredi so se začeli minulo nedeljo in se ponavljali naslednje dni. Vse prodajalne Srbov so razdžane in opustošene. Ponekod so jih celo užgali. Tudi v raznih drugih krajih po Hrvaški so se dogodili veliki izgredi proti Srbom, a natančnejših poročil ni, ker vlada ne pusti odpravljati dotičnih brzojavk. — V Zagrebu je že izdano obsedno stanje.

Znani kričać v državnem zboru, Wolf, se menda vendarle spravi s pota. Nemška ljudska stranka je baje kupila njegov list «Ostdeutsche Rundschau». Wolf pa pojde menda za urednika nekega lista v Nemčijo.

Francoska. Vojni minister Andrée je imel govor, v katerem je dejal, da se je vlada trdno odločila, iztrgati duhovščini vso izgojo in poskrbeti, da se mladina vzgoji v ljubezni do domovine, ne v sovraštvu kakor v cerkvenih šolah.

V južni Afriki je lord Milner izdal ukaz, vsled katerega mora vsak polnoletni domačin plačati 50 frankov. S tem namerava rešiti delavsko vprašanje.

Dopisi.

Z Bleda. (Občina Bled proti obstrukciji.) Z ozirom na škodljive posledice, katere so nastale vsled zaključenja deželnega zbora, je bila v seji blejskega občinskega odbora predlagana in sprejeta naslednja resolucija: Občinski zastop občine Bled izreka svoje ogorčenje in grajo nad postopanjem katoliških poslancev v deželnem zboru dne 21. in 23. junija t. l. ter jim izreka svoje popolno nezaupanje, ker so preprečili plodonosno delovanje deželnega zbora in omogočili vsako podporo iz deželnih zakladov v prid kmetijstva. Za občinski odbor na Bledu J. Peternel, župan. — Opomba: Gospodu poslancu Pogačniku! Povejte, zakaj se strinjate z umazano obstrukcijo? Vprašamo vas: Kje so obljubljene bohinske planine, kje je šelska planina, kje je naša kmetijska šola, kje je podpora za most preko Save pri Piskotarju, kje so podpore za Kropo, kje so druge podpore, ki jih Gorenjci potrebujemo? Mi smo mnenja, da se le zato strinjate za žlindro, ker ne smete biti prav nič samostojni ali pa zato, da vam ni treba delati. Žlindra je bila tudi letos na Bledu, opazili pa smo, da je prišla tudi pri kmetih ob ves kredit.

Iz Cerkljan. (Zvest mežnar.) Na angelsko nedeljo dopoldne je hodil naš mežnar od hiše do hiše z odkrito glavo, čeravno je skoro do pol glave ves pobit, in sicer tako, da komaj vidi, ker se je ravno prejšnji dan na večer tepel, oziroma so ga drugi tepli. Z vso gorečnostjo je vabil ljudi na shod v Šenčur, češ, da so kapelan Matevž naročili, da naj gredo vsi možaki popoldne v Šenčur na shod. Ravnotako je storil tudi popoldne, tedaj je pa vabil celo grajske fante v Šenčur. Ta mežnar je tako res spravil kakih 30 ljudi, večinoma fantov, ki so se peljali na petih vozovih na shod. Fantom je najbolj ugajal oni del Brejčevega govora, ko je rekel, da so liberalni poslanci v zbornici ležali na trebuhu. Pozabil pa jim je menda povedati, če imajo ondi tudi postelje, ali pa so legli kar na tla. Ugajalo je fantom to tako, da pravijo, da bodo zopet šli na shod, kadar

bo Brejc še kje govoril. Škoda je le, da je Brejc že oženjen, ko vendar fantom tako pripoveduje, kakor bi bil še fant. Grajske fante so vsled tega bili povabili na shod, ker so mirni in se ne tepo. Domov grede so se fantje vendarle ponoči malo popraskali v Dvorjah; dva izmed njih sta bila precej tepena. So pač «zavedni» volilei!

Z Bohinjske Bistrice. Dne 1. septembra t. l. je bilo tu pri nas premovanje konj, h kateremu je prišel tudi naš gospod poslanec Pogačnik. Povedal nam je, da nam ne more prav nič pomagati. Hvala Vam, gospod poslanec, da ste vsaj govorili resnico. Med drugimi je bil tudi tukaj gospod župan Kržišnik z Breznice, ki na katoliški podlagi pomaga kmetu s tem, da nam ponuja za konja polovico, kolikor je namreč vreden. Gotovo je še vsem v spominu, kako so ti katoliški možje preganjali znanega galiskega žida s Hrušice. Gospodje Kržišnik, župan z Breznice, Baloh, po domače Ahčin z Jesenic in drugi so se veselili v «Slovencu», da je gotova zadeva, da je žid preganjan. Kmalu nato smo čitali v istem listu z Bohinja brzojav, v katerem župan Preželj oznanja, da je žid prišel z dvajsetimi konji v Bohinj, in kliče poslance na pomoč. Glejte, ljudje božji, sedaj vozijo naši kmetje ravnotistemu židu in še celo pripovedujejo, da sta z gospodom Balohom-Ahčinom v družbi (kompaniji). Kako dolgo se bodo neki naši svedrci še norčevali iz kmeta? Bohinjski kmet.

Klerikalni shod v Šenčurju.

(Izvirni dopis, sestavljen po načinu «Slovenčevih» poročil o klerikalnih shodih.)

Eno uro od črnega Kranja («Slovenec» pravi «pred durmi Kranja») leži velika in prijazna vas Šenčur s približno 1000 prebivalci. Šenčurjani so večinoma mirni, trezni ljudje — pozna se še vedno upliv nekdanjega bralnega društva — a vode vendar ne pijejo radi. To pa zato ne, ker je nimajo. Pač se nahaja sredi vasi velik «bajar», v katerega se steka ali pa tudi ne steka (za časa hude vročine ali mraza) neka rujava tekočina, ko je že poprej poplaknila nekaj lužkih ter srednjevaških gnojnic in se nasitila z različnimi odpadki. V tej luži živijo žabe razkošno življenje in proizvajajo najlepše koncerte. V Šenčurju je izborno skrbjeno za žabe, nikakor pa ne za žejne ljudi. Šenčurjani si žele zdrave pitne vode, a ker deželni zbor radi divjanja klerikalcev ni mogel skleniti potrebne deželne postave za zgradbo vodovoda za Kranj in okolico, se bo žabam še nekaj časa boljše godilo, kakor Šenčurjanom. In ravno sedaj manjka v Šenčurju vode na vseh koncih in krajih in menda jih je ravno zato hotel njih deželni poslanec minolo nedeljo malo potolažiti in osrečiti jih s svojim «vodenim» govorom. Šenčurjani pa, ki rabijo dobre pitne vode, niso hoteli poslušati Brejca in so šli večinoma na božjo pot na Limbarsko goro. Prav je, če so skrbeli tako za svoje duše, a Limbarska gora jim ne bo ušla, in pametneje bi bili storili, ako bi bili skrbeli za svoja in svojih otrok telesa in ostali doma ter povedali svojemu poslancu, da naj obdrži zase svoj vodeni govor in naj jim raje preskrbi zdrave pitne vode in da naj vzame seboj žabe ter krote, katere bi mu lahko pomagale delati v deželnem zboru obstrukcijo. Ta bi bila vsaj originalna!

Udeležba na shodu.

V tem prijaznem Šenčurju se je tedaj vršil v nedeljo 31. avgusta klerikalen shod. Sklical ga je šenčurski kapelan Traven. Ker nikdo izmed šenčurskih gostilničarjev ni hotel prepustiti svoje gostilne za shod, določilo se je za zborovanje dvorišče mej župniščem in cerkvijo. Klerikalci so agitirali za shod raz prižnice in po hišah. Nagnali so skupaj kakih 200 «zavednih» volilcev po večjem z Visokega, Luž, Srednje vasi in Vokla. Vmes je bilo nekaj nadebudne vaške mladine od 15—17 let s «šnajdfedri». Da je bila «galerija» videti tem lepša, so ob cerkvenem zidu postavili venec Marijinih devic z otroci (pa ne s svojimi? opomba stavčeva) na čelu farovski kuharico. Ker se je izvedelo, da bo počastil zborovanje s svojo navzočnostjo tudi deželni poslanec

dr. Brejca, ki je v Naklem povabil na svoj prihodnji shod tudi liberalce, je prišlo na shod tudi nad 100 naprednih kmetov in na željo slednjih kakih 30 kranjskih liberalcev z deželnim poslancem Pircem. «Slovenec» piše, da je bilo navzočih «1000 krepkih gorenjskih mož». Ker med te ne šteje devic, otrok in seveda tudi ne liberalcev, ali kakor jih imenuje «barab in lumpov», potem je moralo biti zbranih po «Slovenčevem» računu na farovškem dvorišču najmanj 1200 ljudi (če namreč liberalce sploh smemo ljudem prištevati). «Grazer Volksblatt» piše, da je bilo 700 udeležnikov, Koblar sam je dejal, da jih je bilo kakih 500, in tisti, ki drznejo dvomiti na Koblarjevi nezmotljivosti, pa pravijo, da je bilo vseh ljudi z otroci in ženskami vred komaj 350, če prištejemo zraven tudi Koblarjevega adlatusa Skalja, ki je bil le bolj za «žogo» kmetskim fantom zunaj na cesti.

Klerikalne korifeje na shodu.

Na šenčurškem shodu se je zbralo lepo krdelo katoških veljakov iz Ljubljane, Kranja in okolice. Najimenujemo le znamenitejše. Poleg dr. Brejca smo opazili pobožnega pasarja Kregarja, ki je takoj pripomnil Pircu: «Zadnjič nas vi niste pustili govoriti (v Srednji vasi), danes pa mi vas ne bomo.» Bilo je navzočih kakih 15 duhovnih gospodov in izmed vseh je štrlela ženijalna glava našega gospoda Antona, ki se je nalašč pripeljal na shod iz Tržiča, kjer je bila birma. Pustil je dobro kosilo, da le ni zamudil zborovanja. Seboj je imel seveda svojo desno roko, krojača Skaljo. In kjer je Skalja, tam so vedno tudi izdelovatelji nagrobnih spomenikov mož-Jeglič, črevljar Strniša, ki dela šolne za nežna dekanova stopala, in klobučar Ovčjak, ki «pegla» tehantov cilinder. Da ni manjkalo obeh kranjskih lektorjev, je samo ob sebi umevno. Izmed kmetskih kapacitet sta se najbolj odlikovala po vpitju in suvanju ljubitelj Marijinih otrok, šenčurski organist Korl in kapar Kristanc iz Srednje vasi, ki služi lepe denarce s prevažanjem pobožnih romarjev v živinskih vagonih. Vsi imenovani žive od «vere» in zato je čisto prav, če so bili v Šenčurju. Ne vemo pa, kaj je vleklo na shod trgovca Hlebša. Morda zalaga konsume s šnopsom? Vsekako je bil bolj na mestu suplent Remic, ki itak ne zamudi nobenega klerikalnega shoda in pogreba. Povzdignil jo večkrat svoj mogočni glas. In lep je bil zadnje nedeljo! Svojo potegnjeno postavo je vtaknil v povsem novo turistovsko obleko, Marijini otroci so se kar muzali in prepričani smo, da jih je kar očaral, če tudi je neka devica pripomnila, da je «bodelne» pozabil doma.

Otvoritev shoda.

Shod otvori sklicevatelj kapelan Traven in takoj tudi predlaga ter postavi predsednikom dekana Koblarja. Takoj vrže Koblar z mladeniško elasticiteto svojega rojstva kosti na govorniški oder. A v tem hipu nastane nepopisen hrup. Dol ž njim! Pereat Koblar! vpijejo vprek. Širokopleč kmet vihti velikanski kravji zvonec in kliče: «Fajmošter ne sme prej pristopiti, dokler mežnar ne pozvoni!» Glasen smeh sledi tem besedam. Vriš postaja čimdalje hujši. Prečastita duhovščina menda ne more pojmiti, da je v kranjski okolici, v tej klerikalni trdnjavi, kaj tacega sploh mogoče. Začuden se gospodje spogledujejo. In klerikalni kmetje? Ko zaslišijo kliči: pereat Zlindra! živio Tavčar! živio Pirc! kličejo «živio!» tudi Brejčevi «zavedni» volici. Malo je manjkalo, in shod bi šel kmalu začetkoma rakom žvižgat. Koblar se plaho ozira po teh vražjih liberalcih. Široke ustnice krčevito migajo, ne razume se nobena beseda. Vidi se bledemu možu, kako se boji, da ne bi izgubil predsedništva, edinega častnega mesta, katero je dosegel po dveletnem bivanju v kranjski dekaniji. Slednjič se vendar vzmoži in dá besedo dr. Brejcu.

Dr. Brejc nastopi.

Kravji zvonec ga pozdravi pri nastopu, in kliči «Pereat Brejc! Pojd' fotografirat! Pereat Zlindra!» mu bijejo na uho. Postavi se na prste, maha z rokama. Samega napora je rdeč kakor kuhan rak, predno se mu posreči izpregovoriti par besedi. Takoj se začne zaganjati v Pircu, ki

je stal mirno ob cerkvenem zidu. Ko prijatelji opozoré Pircu, da ga Brejc napada, se prerine Pirc k odru in vpraša Brejca, kaj da pravzaprav hoče. Ko ga Brejc opetovano nazivlje «farbarja», mu Pirc odgovori: «Kar se v moji barvariji izbarva, je stanovitne barve, vi klerikalci pa res «farbate». Kar «pofarbate», gre ob barvo, kajti vi farbate z žlindro, od katere se — kakor znano — umažejo roke. Od žlindre imate umazane roke!» Nato stopi Pirc na oder in se vsede poleg prijatelja Koblarja. Ni pa res, kakor piše «Slovenec», da je Koblar galantno dal Pircu prostora na odru. Ravno narobe! Doli ga je podil in stopil mu je enkrat na povsem nove rumene črevlje, a Pirc se ni zmenil za hude Koblarjeve poglede, ker so na odru stali tudi kmetje, ki niso bili v odboru.

Dr. Brejc govori.

Z uporabo vse sile, kar je ima v svojem grlu, premljeva Brejc iz «Slovenca» in «Slovenskega Lista» znane fraze in hujska kmete. Ugovarja se mu od strani liberalcev, čujejo se kliči «fotograf», «Schneiderca», in vmes tulijo klerikalci. Nepopisna razburjenost se polasti zborovalcev, žandarmi zaman miré, dvigajo se pesti, klerikalci se zaženo na liberalce, ti potiskajo nazaj, ljudje se že spoprijemljejo in v tem kritičnem momentu izjavi vladni komisar, da je

shod zaključen.

To izjavo so čuli le nekateri bližje stojéči, a čula sta jo dobro predsednik Koblar in dr. Brejc. Takrat gledati ta dva obraza je bilo vredno zatega denarja. Klerikalni štab na odru je bil zmešan, spodaj se je pa trla in pehala množica naprej in nazaj. Žandarmi se vržejo nad prepirajoče, a v tem trenutku reši Koblarja in Brejca klic:

Revolver ima!

Klerikalci so se z vso silo vrgli na virtuoza s kravjim zvoncec. Ta pa, ne bodi len, raztegne samo enkrat mogočni roki, odpodi pijane mušice in zakliče: «Ne bote me ne! V Šenčurju me bodo že branili žandarmi, domov grede pa ta-le», in pokazal je revolverjevo cev v žepu. «Z revolverjem nas hoče», vpijejo klerikalci, žandar pa pozove moža, da naj mu sledi vun na cesto. Skoro polovico poslušalcev se udere za njima, a izkazalo se je, da ima mož — orožni list! Med to epizodo se je na dvorišču ostalo občinstvo nekoliko pomirilo, in Koblar je kar naprej cukal Brejca: «Nadaljuj! Nadaljuj!»

Dr. Brejc nadaljuje in konča

na to svoj govor prav hitro. Liberalci bi bili zlahka še enkrat razgnali shod, a z ozirom na splošno razburjenost so to opustili. Kdor je videl različne zabuhle obraze, divje postave in one paglavce s «šnajdfedri», katerih klerikalci niso brez vzroka privlekli s seboj, je moral biti prepričan, da bi prišlo do krvavega pretepa in poboja. To so hoteli dostojni ljudje zabraniti in zato so pustili Brejca končati. Ko je Koblar predlagal Brejcu zaupnico, se je med žvižganjem in zvonjenjem s kravjim zvoncec dvignilo kakih petdeset rok. Dr. Brejc je lahko ponosen na tako zaupanje! Možu se pač ni sanjalo, da se mu tako godilo med njegovimi «najzavednejšimi» volilci. Tudi mi nismo pričakovali, da se bo udeležilo shoda toliko napredno mislečih kmetovalcev, uglednih mož in dobrih posestnikov, ki so dajali s svojimi medklici na nedvoumen način duška svoji razjarjenosti nad klerikalno sleparijo.

Kaj je govoril dr. Brejc?

Vobče je dr. Brejc ponavljal svoj plitvi bršljski govor, ponatisnjen v «Slovencu» št. 194 od 25. avgusta. Številka stane 5 kr. ali 10 vinarjev.

Kaj je še govoril dr. Brejc?

Slavni deželnozborski tambor je tudi še povedal, da so ti zlobni liberalci provzročili zaključenje deželnega zbora, da liberalci iz kmetskih žepov jemljejo denar za gledališče, da je dr. Tavčar prosil škofa za posredovanje, da je slavna vlada zmedena, da tista ničesar ne stori v pomirjenje in da se bo vse to kruto maščevalo na Heinu. Dejal je tudi, da so liberalci hoteli izstradati deželo in

zato deželni odbor ni hotel deliti klerikalcem podpor, a ko je liberalna občina prosila za podporo, je deželni odbor takoj dovolil prispevek. Pirc: «Kakšno podporo je dovolil?» Brejc, obotavlja se: «Za vodovod.» Pirc: «Kateri občini?» Dr. Brejc je v zadregi, a reši ga Koblar, rekoč Pircu: «Deželni poslanec ste, pa še tega ne veste! Za vodovod v Hotedršici!» Res pa je, da za hotedrški vodovod ni dovolil deželni odbor niti vinarja. Ker je dr. Brejc le predebelo «farbal», mu poseže v besedo posestnik Kuralt: «Gospod doktor, ker dosedaj še niste ničesar povedali, kaj ste storili za kmeta, povejte vsaj, kaj nameravate storiti. Veste kaj? V Šenčurju nam manjka vode. Ker ni deželnega zbora, imate tedaj časa dovolj, pridite v Šenčur s škaфом in pomagajte nam nositi vodo! Zredil sem tudi dva lepa bika! Komu naj ju sedaj prodam, ker jih deželni odbor ne more kupiti. Posredujte vendar!» Brejc: «Tukajle gospod Kuralt se zanima za bika!» Pirc: «Zato pa z vami govori!» (zaradi posredovanja namreč). In tako smo še marsikatero razdrli. Tebe, cenj. bralec, pa gotovo pred vsem zanima

kaj dr. Brejca najbolj peče?

Dr. Brejca najbolj peče nezaupnica v Srednji vasi nad Poljanami. Govoril je o tej zadevi že v Brsljinu in zadnjič tudi v Šenčurju. Ko bi ga ta nezaupnica ne pekla, bi tako strašno ne pihal. Izjavil je pa vendar v Šenčurju, da ga zadeva ne peče, češ, da se on ne bo oziral na nezaupnice, katere mu dajejo pijanci... — Pirc: «Kakšni pijanci? Jaz sem bil navzoč, a pijanih je bilo le nekaj klerikalnih razgrajačev. Ne sodite drugih po sebi! Jaz sem vas že videl pijanega, a vi mene še ne.» — Brejc: «Vi ste mene videli pijanega?» — Pirc: «Da, jaz! In še rešil sem vas takrat, da niste bili tepeni!» — Brejc je nekaj godrnjal, govoril o neki bandi in dejal, da so mu v Srednji vasi izrekli nezaupnico ljudje, ki zapeljujejo svojim prijateljem žene... (Klici: Kdo je to? Le povejte ga!) Ker Brejc ne dá nikakega odgovora, se čujejo glasovi: «Pred svojim pragom naj pometa! Kaj pa Schneiderica? Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce!» Sicer se ni zgodilo ničesar hudega. Za dr. Brejcem je govoril še

dr. Krek,

ki je s svojim stvarnim, nē izživajočim govorom precej pomiril razburjene duhove. Razpravljal je o splošni volilni pravici ter o zadružništvu in govoril proti centralizmu. Iz prav idealnega stališča se je zazemal zlasti za splošno volilno pravico. Zagovarjal je sicer «farsko» bisago, a vobče so navzoči gospodje gotovo imeli manj povoda biti s Krekom zadovoljni, kakor mi liberalci. Radovedni smo le, če bo «Slovenec» ponatisnil govor v celem obsegu. Kmetje ga niso razumeli in so jeli odhajati.

Po Krekovem govoru

Koblar zaključí shod.

Samēga veselja, da je že razpuščeni shod vendarle še srečno spravil pod streho, se je prečastitemu zljubilo napraviti originalen dovtip. Oči je obrnil proti nebu, lica je nabral v dražestne gubice in s prijaznim smehljajem krog ljubkih ustnic je izpregovoril krilate besede: «In tako smo končali ljudski shod pod stolpom sv. Jurija, ki je prebodel zmaja — prvega liberalca!» Nekdo je pa zadaj takoj pristavil: «Vrag vedi, kdo je bolj podoben lintvernu, mi liberalci ali — kdo drugi?» Mi se zato ne brigamo in le konstatiramo, da je kameleon od lintvernove zlahte.

Sodba o shodu.

Po shodu so se zbrali nekateri klerikalci v neki šenčurski gostilni. Slučajno zaide tja tudi nek liberallec. Le-ta vpraša postarnega možička: «No, oče, kako so vam bili govori všeč?» — Mož odgovori: «I no, prvi je le bolj skakal, kakor pajac, in zdel se mi ni nič kaj prav; drugi gospod so pa govorili prav lepo, samo zastopili jih nismo — —» Govorilo je naše verno, dobro ljudstvo!

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Davčni nadzornik g. Valentin Žun je prestavljen iz Črnomlja v Radovljico. — Suplent na kranjski gimnaziji g. Evgen Jarc je imenovan pravim

gimnazijskim učiteljem istotam. — Prestavljeni, oziroma na novo nameščeni so naslednji gg.: dr. Jožef Jerše iz Radovljice kot stolni vikar in kapelan v Ljubljano, Peter Koprivec iz Moravč v Radovljico, Martin Škerjanc z Jesenic v Moravče, Valentin Zabret iz Gorij na Jesenice, Janez Miklavčič iz Šmartina pri Kranju k Sv. Križu, Viljem Paulus iz Vodice v Šmartno pri Kranju, Andrej Širaj v Vodice, Franc Sever v Selca in Janez Klemenc v Gorje.

Naš cesar se je minuli ponedeljek zjutraj okoli 6. ure peljal z dvornim vlakom iz Trbiža mimo Kranja. Še precej tukajšnjega občinstva se je zbralo ob preseku državne ceste in ga pozdravljalo z Živio-klici. Cesar, ki je stal pri oknu, jim je na to salutiral. Razen na Jesenicah, kjer je železniški stroj prejel vodo, se vlak ni nikjer ustavil do Ljubljane. Ondi je čakal četrť ure, samo toliko, da je sprejel že na vse zgodaj v Ljubljano došla nadvojvoda Rainerja in Franca Ferdinanda potem pa se je odpeljal v Pulj, kjer se vrše vaje na morju.

Dr. Brejc, deželni poslanec in velik prijatelj «našega dobrega ljudstva», je vrnil brezplačno doposlano mu brošurico «Ljubljanski grad». Brošurica se je doposlala vsem deželnim poslancem brez ozira na njihovo mišljenje, ker je nje namen združiti vse stranke v to, da se povzdigne promet tujcev in s tem odpre nov vir dohodkov, ki naj nekoliko omilijo bedo našega ljudstva. Kakor sedaj vidimo, je dr. Brejc prepričan, da imajo njegovi volilci v kranjskem okraju vsega dosti in ne potrebujejo nobene pomoči. Dr. Brejc je velik prijatelj lepših slik, posebno fotografij; bržkone je vrnil brošurico, ker v njej ni najti slike Gorij, kjer je preživel svoje «prve» medene tedne, ali pa se je bal izobčenja iz katoliške cerkve, ko bi bil prebral brošurico. Volilci, dobro si zapomnite, da Vaš poslanec nima časa prebrati 20 strani obsegajoče brošurice, ki razpravlja o tako važnem predmetu. Dr. Brejc je zares iskren prijatelj ljudstva. Ta fakt je zopet neovrgljiv dokaz, da takim elementom ne diši resno delo, ker oni hočejo ribariti v kalnem.

Birma bo v Kranju prihodnji ponedeljek 8. t. m.

Prvi liberallec — lintvern. Prečastiti gospod dekan Anton Koblar je dejal v Šenčurju, da je bil zmaj, katerega je prebodel vitez sv. Jurij, prvi liberallec. Selski župnik prečastiti gospod Rožnik je pa nekoč trdil, da so bili prvi liberalci angeli, ki so se spuntali zoper Boga. Vsekako je Koblar Rožnika postavil na laž. Vsaj mi bolj vjamemo našemu Koblarju, kakor Rožniku. Prvič že zato, ker je naš gospod Anton tehant, selski Rožnik pa samo navaden fajmošter in drugič zato, ker je Koblar zgodovinar, Rožnik pa ni in ker mora Koblar kot zgodovinar vedeti, kakšno žival je v tistih davnih časih fental sv. Jurij. Zastavimo glavo, da naš učeni Koblar še to ve, jeli sv. Jurij takrat jahal žrebca ali kobilo. Preporno vprašanje je tedaj rešeno: prvi liberallec je bil lintvern! in za to vsa čast in hvala Koblarju. Roma locuta est!

Otvoritev vodovoda v škofji Loki. Določen je naslednji spored, in sicer: Dne 13. septembra ob 9. uri zvečer mirozov z bakljado in razsvitljavo vodohrama in vodometa. — Dne 14. septembra: I. Ob 5. uri zjutraj budnica; II. ob 1/2 9. dopoldne na glavnem trgu sprejem došlih gostov in društev; III. ob 1/2 9. uri dopoldne tiha sv. maša in po maši cerkveno blagoslovljenje vodovoda pri vodohramu in na glavnem trgu pri vodometu; IV. Slavnostni govor in otvoritev vodovoda; V. Od 11. do 12. ure promenadni koncert na glavnem trgu; VI. Ob 1. uri dopoldne slavnostni banket na Štemarjih; VII. Ob 1/2 5. uri popoldne vrtni koncert na Štemarjih. Pri slavnosti in med banketom svira godba c. in kr. pešpolka Leopold II., kralj Belgijski št. 27. Vstopnina k popoldanskemu vrtnemu koncertu 60 vin. za osebo. Gasilci povabljenih društev so vstopnine prosti.

Načelstvo vodovodnega društva.

Epizoda s šenčurskega shoda. Nek kmet na vse pretege kliče «Živio Krek! živio Krek!» Liberallec ga vpraša: «Oče, zakaj pa kličete dr. Kreku živio?» Kmet: «Zato, ker je naš poslanec.» Liberallec: «Saj ni!» Kmet: «Potem pa nič ne velja!»

Farovski konsum. Zadnjo nedeljo pri prvi maši se je raz prižnice oznanilo, da so v farovžu naprodaj molitvene knjižice za birmance «Večna molitev». Če bo kranjski farovž imel v ponedeljek pred cerkvijo tudi svoj «štant», na katerem bo kak kapelan poleg imenovane molitvene knjige prodajal tudi še lect in druge sladkarije, nam ni znano. Živela konkurenca! Kaj pravite, knjigotržci Bizjak, Požgaj in Resch?

Mrtvo so našli danes ponoči umobolno posestnico Ano Brezar. Bržkone jo je prizadelo.

Tombola prostovoljnega gasilnega društva v Kranju se vrši 27. t. m.

Glas iz občinstva. Pišejo nam: V Kranju popravljajo savski leseni most leto in dan. Te večne poprave stanejo državo vsako leto več tisočakov. Minuli torek je bil vsled popraviljanja celo tovorni promet ustavljen. Pešci pa so morali laziti po ozkih tramovih ali pa po tankih deskah, ako so hoteli priti na kolodvor. In deske so bili tako slabe, da bi se kaj lahko v sredi prelomile in dotičnik, ki gre čezenj, bi lahko strbunknil v vodo, morda se celo težko poškodoval. Vlada naj bi se vendar že enkrat odločila za napravo novega mostu in tako odpomogla večnemu popraviljanju in morebitnim nezgodam. Zakaj vendar leže načrti pri glavarstvu? Če je kaka stvar nujno potrebna, tedaj je to gotovo kranjski državni savski most.

Nezgoda. Kovaškega pomočnika Janeza Jauha iz Kokrice pri Kranju je konj pri kovanju pritisnil s tako močjo ob zid, da mu je strl levo ključnico. Prepeljali so ga deželno bolnico.

Veselico priredi podružnica c. kr. kmetijske družbe na Dobravi pri Podnartu v nedeljo, dne 7. septembra 1902 v prostorih g. Antona Pogačnika v Podnartu. Spored: 1.) Tamburanje slavnega tamburaškega zbora iz Ljubljane. 2.) Petje. 3.) Srečkanje. 4.) Deklamacija: Svoj čolnič otmimo! 5.) Igra: Doktor Vsezna in njegov sluga Štipko Tiček (igrajo domači dijaki). 6.) Ples. 7.) Prosta zabava. Začetek ob treh popoldne. Darila se hvaležno sprejemajo. Čisti dohodek je namenjen v društvene namene. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Veselico prirede škofjeloški dijaki jutri v nedeljo dne 7. t. m. v čitalniških prostorih «pri kroni». Na sporedu stojita burki: «Nemški ne znajo» in «Gluh mora biti». Zatem sledi ples. Začetek ob osmih zvečer. Vstopnina za osebo 50 vin. Čisti dohodek je namenjen domači godbi na lok za napravo novih godal.

Tombola v korist nove poti od Besnice do Nemilj priredi selska podružnica kmetijske družbe v nedejo dne 14. septembra 1902 ob 3. uri popoldan po domače pri «Bognarju» v Nemiljah pri Selcih. Po tomboli bo godba in prosta zabava. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Stavbinske stvari. Ravnateljstvo mestne hranilnice v Radovljici namerava graditi v lastno porabo uradno poslopje, čegar troški so preračunjeni na 66.083,21 K. Kakor se govori, je c. kr. deželna vlada pritrdila temu sklepu omenjenega hranilničnega ravnateljstva.

Slovensko bralno društvo «Triglav» v Radovljici napravi dne 14. septembra veselico na vrtu grofa Thurna v spomin odhajajočim k vojakom.

V Stari Loki vprizore dne 7. in 8. septembra, obakrat ob 5. uri dopoldne v starološki graščini «Rokovnjače», narodno igro s petjem. Čisti dohodek je namenjen dobrotelnim namenom.

V Zgornjem Tuhinju v okraju Kamnik je popolnoma dodelana nova šola.

Dvajsetletnica kamniške «Lire» se vrši — kakor že naznanjeno — dne 7. septembra t. l. Slavnostni koncert bo ob štirih popoldne na vrtu Fišerjevega hotela, pri neugodnem vremenu pa v prostorih «Narodne čitalnice». — V ponedeljek prirede vsa ododna društva popoldanski izlet na Vrhpolje, kjer se vrši velika ljudska veselica.

Na Koroškem.

Družba sv. Mohorja in celovski škof dr. Kahn. Izvedeli smo, da je družba sv. Mohorja, ki je dobila svoje premoženje od slovenskih rodoljubov in ga naj

porablja v slovenske namene, dala celovškemu knez-škofu precej znatno posojilo.

Križem sveta.

Razne vesti. Dinamitno bombo je vrgel na postaji Selzthal odpuščen inženir Hugon Scholz na Guttmanna, špekulanta s premogom, ki je bil na glavi lahko poškodovan; njegov spremljevalec je bil zadet tako močno, da je drugi dan umrl. Tudi napadalca Scholza je bomba ubila na licu mesta. Storil je menda to iz maščevanja, ker je bil pred 6 leti odpuščen iz službe. — V Florenci so štrajkali uslužbenci pri tramvaju. — V Švici se kače, posebno gadi in žuželke strašno množe. Oblasti plačajo za vsako kačjo glavo dva franka. Samo v kantonu Neuchâtel so pobili v enem tednu 110 gadov. — Na otoku Mindardo je prišlo vsled potresov ob življenje okrog 60 ljudi.

Znamenit protest poročajo monakovski listi. Prejšnji teden je bila slavnostna otvoritev nove italijanske železniške proge Balsoranna-Arezzo. Prvi vlak se je odpeljal: vse je šlo gladko, ko vlakovodja strašno zevpije in hitro spusti nasprotni par, da bi ustavil vlak. In res, ustavil se je vlak nekaj metrov pred okrog sto ljudi broječo množico, ki se je vlegla na železniški tir. Bili so župan z odborniki in boljši posestniki bližnjega mesteca, ki so na tak način hoteli protestirati proti železniški upravi, ki jim ni hotela dati postaje. In groze celo, da bodo še večkrat uprizorili to majhno šalo.

«Dekliški dom» zavoda sv. Nikolaja v Trstu bodo otvorili jutri v nedeljo dne 7. septembra t. l. s primerno slavnostjo.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu avgustu 1902 je vložilo 283 strank K 72.538,56, dvignilo pa 343 strank K 88.919,01, 8 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil K 4280,—. Stanje vlog iznaša K 2.841.424,98, stanje hipoteknih posojil K 1.797.931,09 in denarni promet K 378.181,47.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu avgustu je 185 strank vložilo K 57.934,51, 133 strank dvignilo K 27.138,11; 31 strankam se je izplačalo posojil K 27.522,—. Denarni promet K 216.353,85.

Domača knjižnica.

Ljubljanski grad in promet tujcev je naslov lični brošurici, ki je ponatis iz «Gorenjca» št. 30—34. Brošurica ima namen opozoriti na eminentno važno stroko narodnega gospodarstva, namreč na povzdigo prometa in ustanovitev vseslovenskega planinskega društva. Brošura, katero krasi štiri lepe slike, se je brezplačno razposlala merodajnim osebam in prijateljem turistik. Natisnila jo je naša tiskarna. — Nekaj malo izvodov je še na razpolago. Kdor se zanima za stvar, naj se oglasi v naši tiskarni.

Tedenski sejem v Kranju dne 1. t. m.

Prignalo se je 290 glav goveje živine, 11 telet, 78 prašič, 246 ovac, 22 koze, 77 buš. — 50 kg: pšenice K 7,—, prosa K 7,—, ovska K 6,—, rži K 6,—, ajde K 7,—, ječmena K 6,—, krompirja K 2,50.

Gostilna „pri Finfarju“

v Škofji Loki na glavnem trgu. 145—1

Naznanjam slavnemu občinstvu iz mesta, kakor tudi iz okolice, da sem s 1. septembrom prevzela gostilno „pri Finfarju“ v Škofji Loki na glavnem trgu. Točila bodem izborno Kozlerjevo marčno pivo, izvrstno pristno dolenjsko vino, kakor tudi druge vrste vina. Dobivajo se tudi okusna gorka in mrzla jedila po nizkih cenah. Postrežba točna.

Za mnogobrojen poset se toplo priporočam

Minka Krek.

Zahvala.

Pred kratkem je zgorelo moje gospodarsko poslopje, katero je bilo zavarovano pri banki

„SLAVIJI“.

Ta zavarovalni zavod mi je znatno zavarovalnino K 4300 brez odloga v mojo popolno zadovoljnost izplačal, za kar se mu tem potom iskreno zahvaljujem ter obenem vsakomur priporočam to, res izborno domačo zavarovalnico.

V Tupaličah, dne 27. avgusta.

Peter Alešovec.

139—1

Išče se:

učenec za kovaški obrt in **kovaški pomagač**. — Obenem tudi naznanjam, da se pri meni najbolj hud konj podkuje brez vsake nevarnosti na podkovski steni.

Spoštovanjem

135—1

KRISTIJAN BABIČ, kovač v Kranju.

12 kilogram. težko kolo

popolnoma novo, še malo rabljeno, sistem „Styria“, s acetelin-svetilko, ki sveti kakor elektrika, se prodaja za 75 goldinarjev pri g. Ignacu Verglesu, nadmlinarju v Kranju (Lajh). 137—1

Učenec

za trgovino z mešanim blagom, star 12 do 14 let, s primerno izobrazbo in ako je mogoče tudi nekoliko znanje nemškega jezika.

Natančnejši pogoji se izvedo pri D. Klander, trgovcu v Bohinjski Bistrici (Gorenjsko). 134—1

Kathreinerjeva
= Kneippova
sladna kava. =

Nobena gospodinja
naj ne odlašaja dalje
uvesti to zdravo in
ukusno kavino pijačo.

Zahvala.

Ob priliki velikega požara v Tupaličah, dne 24. julija t. l. mi je pogorelo gospodarsko poslopje z vso kmetijsko opremo i. t. d. Na lice mesta so prihiteli takoj poleg domačih tudi gasilci iz bližnjih občin, kakor iz Preddvora, Senčurja, zlasti pa mostvo z brzgalno iz Luž, na čelu jim gospod župan M. Barle, ki so mi obvarovali hišo, katera je že gorela. Vsled tega vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli k omejitvi požara, izrekam svojo najpristranejšo zahvalo.

V Tupaličah, 27. avgusta 1901.

138

Peter Alešovec, posestnik.

Mladenič

iz dobre hiše, ki je dovršil vsaj en gimnazijski razred ter ima veselje do trgovine, sprejme se v pouk v večjo manufakturno trgovino na Dolenjskem. Vstopi lahko takoj!

Kje? pove iz prijaznosti upravnistvo „Gorenjca“.

136—1

Lepo stanovanje

z uporabo vrta se s 1. septembrom t. l. odda «pri Fidru» na polju.

125—3

Izjava.

Podpisani naznanjam, da za Marijo Zupan iz Begunj št. 66 nisem plačnik ne v denarju, ne v denarni vrednosti.

V Begunjah, dne 4. septembra 1902.

144—1

Andrej Resman, Begunje št. 30.

Doktorja pl. Trnkoczyja

preizkušena zdravilna in redilna sredstva, preizkušena 167—24 že mnogo let, priporočila in raspošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s postnim povzetjem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

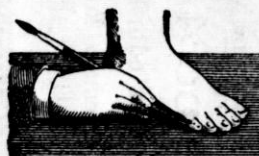
Za številne gospodinje, dojenčke, otroke, nerazvite, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledice, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkóczyja **Kakao sladni čaj** priporoča kot tečno, krepično, zdravo in najcenejše hranilno sredstvo. Zavojček (četrt kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja **Želodčne** kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepično, bolest utesujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, želodec čistilne. Čistijo želodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasane želodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Skatlija 42 h, šest skatij 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Skatlija 80 h, tri skatije 2 K.

Prsni, plučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen za lahko, raztopljivim apnenim železom, utesuje kašelj, raztoplja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utesujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa,

Preizkušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, zulfem in ozlebinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb

p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev i. t. d. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne priprave za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljavan, kadar krave nočejo zreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Prašičji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dijetelno sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsce. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

Pozor! Želi kdo samo en kos od teh sredstev, tedaj se tud omenjeni en kos pošlje takoj s postnim povzetjem.

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila
šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem
Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju

Naprodaj skoro čisto nov
harmonij za 45 goldinarjev.

Kje? se izve pri upravnistvu Gorenjca.

131—2

Otroški vozički

4·50
gld.

4·50
gld.

49—10

se dobivajo po sledečih cenah:

4·40, 5·50, 6·50, 7·50, 8·—, 9·—, 10·—, 12·—,
14·—, 16·—, 18·—, 20·— gld.

**Galanterijsko blago na drobno in
na debelo.**

ALBIN RANT v Kranju
pod mestom.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve

***** v Ljubljani *****
sprejema in izplačuje hranilne vloge in

— obrestuje po 4 1/2 % —

od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjžice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se obrestovanje pretrgalo. 133—2

Gospodje in boljši dijaki

se vsprejmo na hrano in v stanovanje, oziroma
samo na hrano.

Več pove upravnistvo «Gorenjca».

141—4

Za Sangrad

se išče

oženjen hišni oskrbnik.

Več se izve pri lastniku dr. Globočniku v Kranju. 142—1

Proda se hiša

na Primskovem iz proste roke radi nameravane preselitve.
Hiša je lepa, s ploščami krita, stoječa sredi mladega
sadnega drevja.

Hiša obsega 4 sobe, kuhinjo, klet, drvarnico, ima
lepo lego blizu železnega mosta med Kranjem in Prim-
skovem ter je jako ugodna za vsako kupčijo, bodisi z
lesom, poljskimi pridelki i. t. d.

Ta posest je z lepo zaraščeno živo mejo zagrajena.

Kupni pogoji, ki so jako ugodni, se izvedo pri last-
nici Mariji Blagne na Primskovem. 143—1

Do 1. novembra še
špitalske ulice št. 7
prvo nadstropje.

Med. dr. Edvard Brett

bivši gojenec graške kirurške in
ženske klinike, nazadnje voditelj

dr. Frlan-ovega zobozdravni-
škega atelijeja v Ljubljani

in

Walter Hermsdorf

american dentist

in bivši asistent na zobozdravniški vi-
soki šoli v Čikagu 140—1

sta otvorila zobozdravniški

in zobotehnični atelije.

Do 1. novembra še v prejšnjem
stanovanju dr. Frlana.

Špitalske ulice št. 7, I. nadstropje.

Stanje hranilnih vlog:
1.200.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 36.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 20—23

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 97—10

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopolnjejo na zahtevanje zastoj.

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici štev. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih ==
oblek ==

za gospode, uradniških uniform, salonskih,
turistiških in kolesarskih oblek, havelokov,
površnikov za spomladansko in letno sezono.
Različno blago, in sicer najmodernejše je vedno
14—32 v zalogi.

**Železnato
vino**

**krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe**

**LEKARJA
Piccoli - ja
v Ljubljani.**
Dobiva se v lekarnah

Edina
zaloga na
Kranjskem
lekarna
Piccoli
«pri Angelu»
Ljubljana
dunajska cesta.

Pollitrska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar GABRIEL
PICCOLI v Ljubljani točno, ako se mu pošlje
166a—51 znesek po poštnem povzetju.

Ne skisanim filistrom
ampak
prijateljem humorja
priporočamo

'NAVIHANCE'

spisal **Rado Murnik.**

Velika 8°. Str. 229.

Vsebinski:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisiljeno
zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata Žužamaža. —
Čačkočkar pa Križkraj. — Pekleni napredek. —
Zavozlan roman. 96—10

Cena K 2.50, po pošti K 2.70.

Založništvo L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg 3.

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

3—17

pri **Albinu Rantu**, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Drelse

75—16

v Ljubljani.

Večkrat premišljeno!

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.

74—17

Vzorke pošilja na zahtevanje poštne prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne

Priznано najboljše

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah
Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. 82—14

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boucon

159-51 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

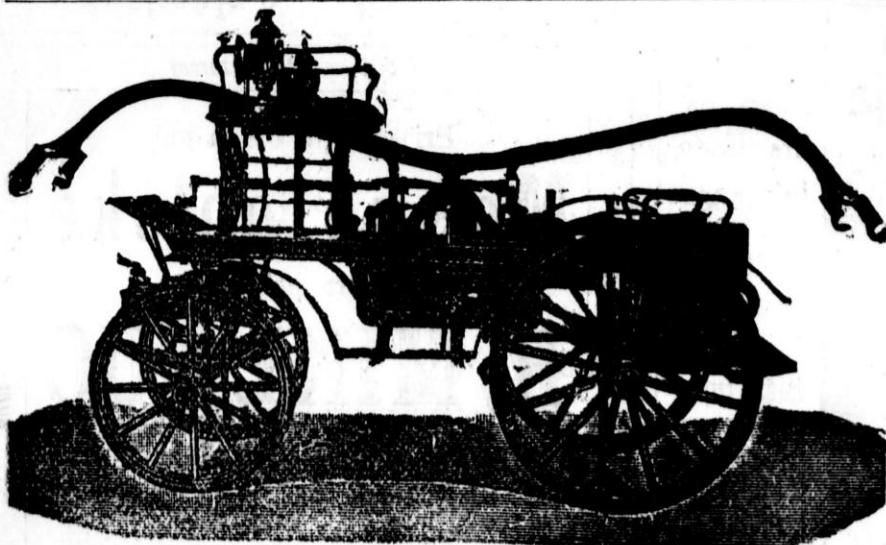
VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko spadajočih predmetov, ki se izvršujejo natančno po naročilu.

Zunanja naročila se izvršujejo točno in po najnižjih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in frankovano.

Zahtevajte „Gorenjca“ v vseh gostilnah in kavarnah!

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opremo, saloge pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne vloge, zrcal, podob, otroških vozičkov, naslonjacev, pohvalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opremo 50—20

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

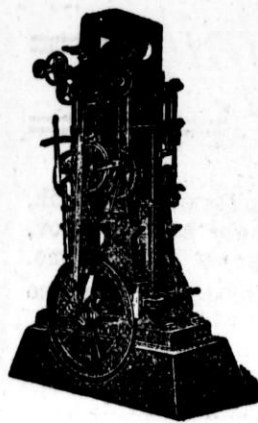
Razpošiljanje točno.

Predtiskarija **FRANJA MERŠOL** Predtiskarija

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po zelo zmernih cenah. 158-51

Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

G. Tönnies

Ljubljana 76—15

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameriške turbine, bencin-motore in parostroje.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 13—33

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“.

1—36

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajljne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vožna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i. t. d. 81—15

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-
cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v
to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga
strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenke v najboljših kako-
vostih. — Strelvodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stra-
ništ in kopelnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti
jamstvu primernege, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje
brezplačno. 118—6

Posamezne številke „Gorenjca“

se prodajajo po 10 vin. v

Škofji Lokl pri g. M. Žigonu, trafika na
glavnem trgu;

Radovljici pri g. Otónu Homannu, glavna
trafika.

J. Sartori

ključavničarstvo in trgovina z železnino
v Radovljici, Gorenjsko

priporoča svojo zalogo najboljših

mlatilnic na vitle po K 103—

„ „ roke „ „ 112—

vsake vrste slamoreznic, šivalnih strojev za krojače
in šivilje, kolesa (bicikelji) od K 160—240.

Najboljše železo in jeklo, kovina za okna in vrata
štedilna ognjišča vsake vrste, kuhinjske posode

i. t. d. i. t. d. 112—7

FRAN DETTER LJUBLJANA
na Starem trgu šte. 1

Prva in najstarejša 156—51

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvršne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo v
njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☛ **Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.** ☛

* **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** *

Postrežba točna.

Cene nizke.

105—17

priporoča **IV. Pr. Lampret**, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

**Za pravo zlato ali srebro
se pismeno jamči.**

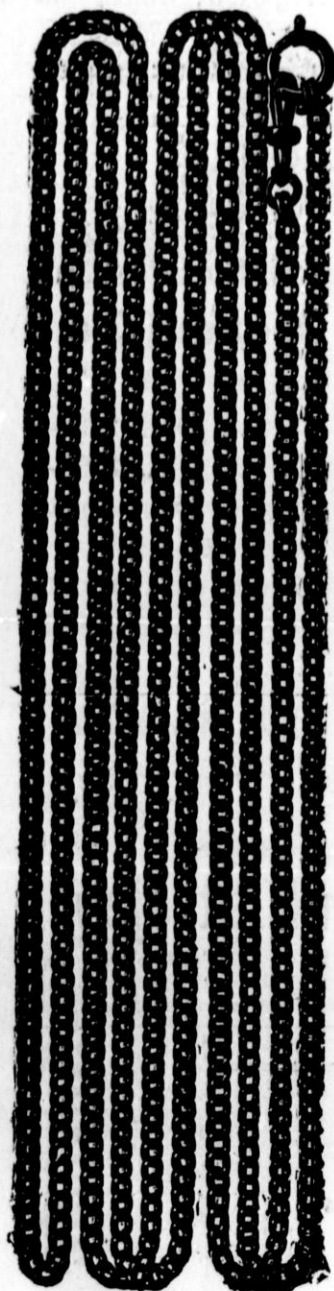
H. SUTTNER

urur v Kranju

**Za pravo zlato ali srebro
se pismeno jamči.**

**Izpisek iz novega velikega cenika, ki ima okrog 600 podob in
je na zahtevanje vsakomur na razpolago.**

Dolga zavratna veržica iz
14 kar. zlata gld. 29—
srebrna gld. 3-50

14 kar. zlat
srček gld. 3-50

Double-zlat
srček 75 kr.

Svetinja emaj-
lirana 1 gld.

Svetinja emaj-
lirana 90 kr.

Svetinja emaj-
lirana 80 kr.

14 k. zlati uhani 2-35
gld., double-zlati
75 kr.

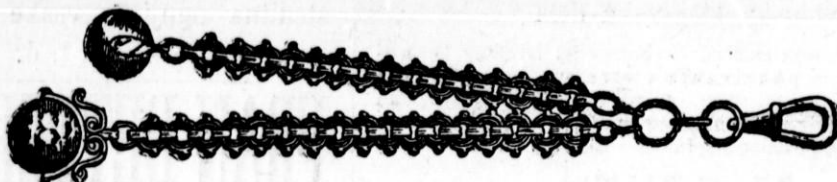
14 kar. zlati uhani s
pravimi opal-kamni
gld. 4-85

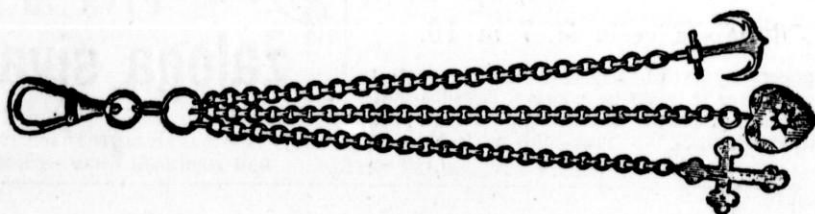
14 kar. zlati uhani z
bliskajočimi kamni
gld. 4-50

14 kar. zlati uhani s
plavim kamnom
gld. 2-75

Double-zlata veržica gld. 3-25, 14 kar. zlata gld. 10-50

Srebrna veržica gld. 1-35, zlato na srebro gld. 2-75, 14 kar. zlato gld. 9-75

Srebrna ura za dame
gld. 4-50 in naprej
14 kar. zlata
gld. 10-50

Srebrna ura za dame
najšnejša 7 gld.
Zlata močna fina
17 gld.

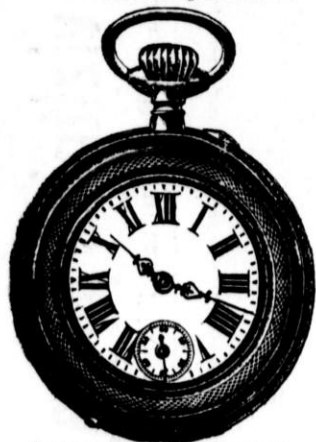

14 kar. zlata ura za
dame, močna z dvoj-
natim pokrovom
gld. 19-50

14 kar. zlata ura za
dame, prav fina,
močna z dijamanti
gld. 35—

Zavratna veržica
75 kr. in naprej
double-zlato 2-75
14 kar. zlato 5-75
in naprej

Srebrna ura remont. 3-50 gld.
bolja gld. 5—, najšnejša
gld. 6-50

Usojam se slavnemu občinstvu naznanjati, da sem svojo zalogo ur, zlat-
nine in srebrnine zelo povečal. V zvezi s prvimi evropskimi tovarnami raz-
pošiljam le dobro in solidno blago z malim dobičkom ter velikim iztrženjem, ne
samo po avstrijskih deželah, ampak tudi v inozemstvo po najnižjih cenah, po
katerih se nikjer drugod ne kupuje. — Dobe se vse vrste briljantov in dijamantov,
prstanov, uhanov in najnovejše veržice za dame.

Posebno se priporočam pri nakupu birmanskih daril.

Z odličnim spoštovanjem

H. Suttner.

120—5

Prosim, zahtevajte novi veliki cenik!

Križ zlato na
srebro 80 kr., večji
gld. 1-35, 14 kar.
zlato gld. 2-75

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni,
za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom
stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. —
Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru.
Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina
reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.